

ASPECTE ALE ORGANIZĂRII SPAȚIULUI ÎN AȘEZĂRILE NEOLITICULUI DEZVOLTAT LA DUNĂREA DE JOS

Marian Neagu

Forme de amenajare a spațiului la comunitățile Bolintineanu

Una din trăsăturile definitorii ale comunităților umane este tendința de-ași alege un anumit teritoriu pentru habitat. Dispersarea spațială a comunității înseamnă de fapt, distribuirea membrilor ei într-un număr mai mare de așezări.¹

Descoperirile arheologice și cercetările sistematice efectuate de-a lungul anilor au pus în evidență mai multe tipuri de așezări. În stadiul actual al cercetărilor este aproape imposibil de stabilit dacă comunitățile Bolintineanu aveau așezări principale și secundare. Aceasta ipoteză ar putea fi confirmată doar în condițiile cercetării exhaustive a mai multor serii de așezări Bolintineanu. Dintre așezările investigate până în prezent, cea mai întinsă s-a dovedit a fi așezarea de la Lunca-*La Grădini*, com. Valea Argovei, jud. Călărași. Cea mai mare dintre așezările Bolintineanu se întinde pe o suprafață de aproximativ 250 metri de-a lungul terasei inferioare a lacului Frăsinet-Mostiștea și 150 de metri în lățime, spre interior (pl.I). Așezările de la București-Floreasca sau Cățelu ocupau un teritoriu cu o suprafață medie ca dimensiuni, raportată la suprafețele celorlalte așezări cunoscute, Gălățui-Movila Berzei (60/70 m x 70/80 m), Grădiștea Coslogeni (175 x 50/60 m), Piscul Crăsani (110/120 m x 60/70 m).

Din punct de vedere al preocupărilor pentru delimitarea așezărilor de spațiul înconjurător se constată existența unor așezări deschise la care nu au fost surprinse nici un fel de amenajări, dar și așezări prevăzute cu șanțuri, foarte probabil cu rol de apărare. Aceste construcții au dimensiuni apreciabile pentru această perioadă, cuprinse între 1,50-2,80 m adâncime și 4-4,50 m lățime. Dimensiunile acestor șanțuri ne fac să avansăm ipoteza utilizării lor nu numai pentru o simplă delimitare rituală a habitatului, ci într-un scop funcțional, având rolul de a apăra așezarea. Singurele așezări prevăzute cu șanțuri din aria de răspândire Bolintineanu sunt stațiunile de la Piscul Crăsani (pl.II) și Copuzu-Șuvita Mica². Nu întâmplător aceste așezări sunt situate pe terasa înaltă a Ialomiței (pl.III), marcând în același timp și limita estică a comunităților Bolintineanu, argumente importante în favoarea ipotezei că aceste amenajări au avut un rol de apărare.

Această observație este întărită și de descoperirile arheologice din aria de răspândire a culturii Vădastra I, unde chiar în stațiunea eponimă situată pe o terasă înaltă s-a cercetat un șanț de îngrădire cu traseu circular³.

În afara acestor elemente care țin de sistemul de protecție al așezărilor Bolintineanu un aspect însemnat pentru habitat îl constituie amplasarea locuințelor în cadrul așezării, dispunere care ne indică gradul de amenajare al spațiului locuit. Astfel, în stațiunile arheologice cercetate

prin săpături sistematice (Piscul Crăsani, Grădiștea Coslogeni, Lunca-*La Grădini*) s-a constatat existența a câte două nuclee de locuire, rezultat al tendinței firești de concentrare a grupurilor umane pe un teritoriu dat (pl.I și IV). Analiza materialelor arheologice descoperite nu ne permite constatarea unor diferențe cronologice între cele două nuclee marcate prin concentrări de locuințe în sensul anteriorității unora față de cealaltă. Urmele evidente ale unor inundații identificate în special prin depuneri masive de scoici în locuințele situate în imediata apropiere a apei⁴ ne fac să avansăm ipoteza unei retrageri a locuitorilor spre interiorul așezării, unde se constată o a doua concentrare puternică de locuințe. O altă ipoteză pentru explicarea existenței celor două nuclee de locuire ar consta într-un fenomen de roire a comunităților Bolintineanu, supoziție susținută arheologic prin constatarea cvasigenerală a unui singur nivel de locuire și acela nedepășind în medie 25 - 30 cm în grosime. Această roire sub forma unei pendulări între noile așezări și cele de origine era posibilă și determinată probabil de schimbarea sezonului și de accesul la anumite resurse naturale.

Așezările

Organizarea spațială a unui teritoriu constituie o reflectare firească a structurii societății respective. În general, concluziile formulate până în anii '80 cu privire la habitat în așezările Bolintineanu subliniază lipsa oricăror preocupări de sistematizare a teritoriului, locuințele fiind dispuse fără nici o regulă, aparent la voia întâmplării. Nu de puține ori, ele sunt situate la distanțe mari unele față de celelalte⁵.

Cercetările arheologice din ultimul deceniu au constatat o concentrare a habitatului în două nuclee în cadrul diferitelor așezări Bolintineanu⁶. Densitatea locuințelor în aceste cazuri este revelatoare, între ele neexistând distanțe care să depășească câțiva metri (pl.I, IV).

În cadrul așezărilor Bolintineanu cercetările arheologice au identificat ca tipuri de locuință *bordeiele*, *colibele*, și foarte rar *locuințele de suprafață*.

Raportul statistic dintre aceste forme de amenajare a spațiului este dat de gradul de sedentarizare al respectivelor comunități.

Forme de organizarea spațiului la comunitățile Boian-Giulești

Așezările din prima etapă de pătrundere a comunităților Boian-Giulești sunt simple, de dimensiuni reduse. Materialele arheologice au fost descoperite „concentrate pe locul și în preajma locuințelor”⁷. Numărul restrâns de locuințe descoperite, la care se adaugă distanțele mari dintre ele, nu arată preocupări majore pentru amenajarea teritoriului unei așezări în aceasta primă etapă numită **Greaca**. Astfel, în așezările Bogata I și II săpăturile arheologice au pus în evidență distanțe de 30 de metri între locuințe⁸. În aceste condiții, chiar și utilizarea termenului de „așezare săracă”⁹ pentru descoperirea unor grupuri de 2-3 locuințe, ni se pare discutabilă.

O așezare din neoliticul dezvoltat materializează gradul de ocupare și amenajare a unor suprafețe de către o comunitate în funcție de anumite necesități manifestate și prin construirea de locuințe. Arheologii au abuzat uneori, de termenul de *așezare* pe fondul unei insuficiente

cercetări a comunităților Boian-Giulești, identificând-o cu **descoperirea arheologică**. Descoperirile izolate de fragmente ceramice sau alte materiale nu înseamnă că ne aflăm în fața unei locuințe sau așezări¹⁰. De asemenea, chiar cercetarea unei locuințe sau altfel de complex nu poate constitui întotdeauna dovada sigură a existenței unei așezări. „Descoperirile” declarate „așezări” doar în urma unor informații sau chiar periegeze trebuie verificate prin săpături arheologice sistematice sau alte tipuri de cercetări moderne.

Mediul înconjurător a fost foarte important pentru comunitățile neoliticului dezvoltat. Mai ales așezările ridicate în a doua etapă de pătrundere a comunităților Boian-Giulești au fost situate în funcție de o serie de oportunități esențiale pentru habitatul sedentar:

- a. surse de apă;
- b. pădure;
- c. locuri bine individualizate cu deschidere cât mai mare;
- d. soluri brun-roșcate favorabile cultivării plantelor.

Habitatul de la începutul fazei Boian-Giulești se caracterizează prin „grupuri mici de locuințe, ocupând o suprafață totală de câteva sute de metri pătrați”, de obicei „înșirate lângă marginea teraselor pe văile principale și mai rar pe văi secundare”¹¹. Astfel de așezări au fost cercetate la Bogata I-II,¹² Rasa,¹³ Grădiștea Roseți¹⁴ sau Gălățui „Movila Berzei”¹⁵ (pl.V). În așezarea de la Gălățui „Movila Berzei” în primul nivel de locuire Giulești au fost descoperite bordeie și colibe situate la distanțe ce variază între 4 și 10 metri, unele de celelalte¹⁶.

Locuirea în cea de-a doua etapă Boian-Giulești este caracterizată prin **dinamism**. Numărul așezărilor din aceasta etapă este mult mai mare decât cele ale primelor comunități Giulești care au pătruns în teritoriile nord-dunărene.

Cercetările insuficiente întreprinse nu ne dau posibilitatea de-a reconstitui cu exactitate formele de organizarea spațiului ale acestor comunități. Vectorii de pătrundere ai primelor comunități Boian-Giulești, împreună cu locuirea sumară și deseori sezonieră (așezări compuse din câteva locuințe situate în apropierea imediată a malurilor unor ape), constituie argumente importante pentru un habitat semi-stabil. Valeriu Leahu constata în așezarea eponimă de la Giulești-Sârbi o locuire „succesivă” în cadrul unui grup de trei locuințe suprapuse și nu o continuitate conferită de o evoluție locală.¹⁷ În urma cercetărilor întreprinse în așezările de la Cățelu Nou¹⁸ și Giulești-Sârbi, același autor considera că ne aflăm în fața unui fenomen de „pendulare, mutare a așezărilor”¹⁹.

Așezări, în adevăratul sens al cuvântului, ca efect al fenomenului de sedentarizare a comunităților Boian-Giulești sunt constatate, mai ales în etapa a doua. În această perioadă, la unele așezări s-au identificat șanțuri cu un probabil rol de delimitare. Astfel, în ultimul nivel de locuire al așezării de la Gălățui „Movila Berzei” a fost descoperit un șanț care delimitează așezarea în teritoriul terasei superioare a lacului Gălățui. Dimensiunile reduse ale șanțului (0,75 m, adâncime și 1,10-1,35 m, lățime) și dispunerea sa în partea vestică, de-a lungul unei văi exclud funcția de apărare. Tentativele de organizare a teritoriului unei așezări s-au materializat și prin dispunerea locuințelor, tratarea anumitor zone ca spații cu destinație specială, sau cu alte funcții, fapt ce ar putea reflecta existența unui anumit tip de

ierarhizare. O deosebire importantă exista chiar între așezările Boian-Giulești. Astfel, dimensiunile lor diferă foarte mult din punctul de vedere al teritoriului ocupat. Așezarea de la Aldeni „Gurguiul Balaurului” are o suprafață de doar 2000 m² (50 x 40 m)²⁰, asemănătoare cu așezarea precucuteniană de la Traian-“Dealul Viei”²¹, sau Piatra-Sat „Vadul Codrii”²² (60 x 40 m). Așezările de la Glina²³ (100 x 40 m) sau Tangiru²⁴ (90 x 50 m) sunt mult mai întinse, ocupând un teritoriu dublu față de primele.

În stadiul actual al cercetărilor nu se pot face comparații precise între așezările din prima etapă și cele din etapa finală. Așezările diferă de la o zona la alta, iar datele existente până în acest moment sunt insuficiente pentru a sintetiza anumite caracteristici sau alte concluzii. În urma cercetărilor de suprafață efectuate cu precădere de Eugen Comșa, acesta formula observația amplasării „așezărilor Giulești-Aldeni... în majoritatea cazurilor...pe gorgane”²⁵. Astfel, în câmpie aceste comunități au exploatat teritoriul format „prin scobirea teraselor de meandrele râurilor,”²⁶ cum este și cazul așezării de la Tangâr, ²⁷ iar în nord-estul Munteniei, boturile dealurilor (Aldeni „Gurguiul Balaurului”²⁸). La Bogata au fost descoperite cinci locuințe situate pe malul lacului Gălățui, la distanțe de 30 de metri, una față de cealaltă²⁹. Pe terasa înaltă stângă a Dîmboviței, așezarea de tip „risipit “de la Giulești-Sârbi are locuințe puține și cu „distanțe uneori destul de *multă*, unele față de altele”³⁰. La Cățelu Nou, între bordeiele nr.1 și 2 și descoperirea izolată a bordeiului nr.3 este o distanță de 350 m, dar pe această porțiune s-au făcut excavări în cadrul unei cariere³¹, ceea ce face irelevantă orice observație legată de dispunerea locuințelor. Totuși, distanțele apreciabile dintre locuințe, sau grupurile de locuințe de pe malurile lacului Gălățui, Greaca, sau Mostiștea, la care se adaugă stratigrafia orizontală de la Cățelu Nou, pe malul drept al Colentinei și Giulești-Sârbi, pe malul înalt al Dîmboviței, pot atesta existența unor concentrări sau nuclee de locuire. În sprijinul acestei ipoteze vine și observația stratigrafică a descoperirii materialelor Boian-Giulești, doar în locuințe și imediata apropiere a acestora.³² Cercetarea sistematică va fi singura în măsură să confirme existența unor așezări propriu-zise Boian-Giulești.

În cadrul așezărilor de la Isaccea-Suhat, Brăilița³³, Siliștea „Conac”, Bogata I si II și parțial, la Gălățui „Movila Berzei “(III/2)³⁴, multe din gropile menajere au fost descoperite la una din marginile așezării. În general, locuințele au fost descoperite spre interiorul așezării, fără a putea generaliza această observație la toate așezările.

Așezarea de la Gălățui (nivelul III/2) are câteva elemente sigure de organizare a spațiului. Pe lângă șanțul de delimitare al habitatului Boian-Giulești și concentrarea gropilor menajere la marginea estică a terasei, zona centrală a așezării este marcată de o construcție aparte (pl. VI). Ridicată într-o poziție dominantă, construcția are dimensiuni apreciabile pentru această comunitate, ocupând o suprafață de 80 m² (8 x 10 m).

Dispunerea s-a făcut pe direcția nord-sud, una din ferestre, de formă rotundă, fiind descoperită chiar pe latura cu vedere spre lacul Gălățui. Edificiul avea pereții din chirpici masiv cu grosimea între 0,18 și 0,24 m. Partea interioară a fragmentelor de pereți a fost vopsită cu alb și roșu. Întreaga construcție a fost ridicată pe o structură formată dintr-o platformă de bârne semidespicate și chirpici, dispuse transversal pe direcția est-vest. Sub platformă și chiar încastrate în această au fost descoperite fragmentele unui altar miniatural.

În interiorul edificiului au fost cercetate mai multe lavițe patrulatere sau rectangulare și două vetre cu gardină înaltă de 0,20-0,25 m. Aproximativ în centrul edificiului a fost dezvelit un stâlp cu secțiunea pătrată. În afara pieselor de mobilier a mai fost descoperită o cantitate impresionantă de vase ornamentate luxuriant și fragmentele a două statuete antropomorfe.

Preocupări similare de organizarea spațiului au fost constatate de cercetările lui Marin Nica de la Piatra-Sat „Vadul Codrii”³⁵. Așezarea Boian-Giulești, situată pe terasa inferioară din stânga Oltului este formată din șase locuințe de suprafață, dispuse pe două șiruri paralele. În partea de sud a așezării a fost descoperită o construcție de suprafață de dimensiuni apreciabile (11,5 x 4,5 m) care a avut o destinație specială, probabil asemănătoare cu locuința-sanctuar din așezarea de la Gălățui „Movila Berzei”. În marginea vestică a așezării de la Piatra-Sat, punctul „Vadul Codrii” au fost descoperite două șanțuri de mici dimensiuni, care foarte probabil delimitau așezarea Boian-Giulești³⁶.

Locuințe

Locuințele Boian-Giulești reflectă mai mult sau mai puțin un mod de organizare al spațiului. Cercetările arheologice au pus în evidență diferențe între locuințele din momentul pătrunderii primelor comunități și etapa finală Boian-Giulești. Astfel, în prima etapă au fost cercetate **bordeie** și **colibe** doar din așezările de la Bogata I și II, Greaca „La Slom” și Gălățui „Movila Berzei”. Bordeiele descoperite la Bogata au fost amplasate chiar pe malul lacului Gălățui. Groapa acestora are de cele mai multe ori o formă ovală, dar au fost și cazuri izolate de gropi aproape rotunde. Dimensiunile gropilor variază de la 2,7 x 1,8 m, până la 4,08 x 1,7 m. În așezarea de la Tangâru a fost interceptat un bordei Boian-Giulești cu „cca. 2,50 m lărgime în secțiune”³⁷, iar la Alexandria a fost descoperită o groapă de bordei și o groapă menajeră păstrată parțial. Bordeicul avea groapă de formă ovală cu axul pe direcția NV-SE și dimensiunile de 2,40 m lungime păstrată, 3 m lățime maximă și 1,40 m adâncime.³⁸ În așezarea de la Greaca „La Slom” a fost cercetată o groapă de bordei de formă ovală alungită cu dimensiunile de 5 m lungime, 2,5 m lățime și un metru adâncime³⁹.

În așezarea de la Gălățui, în primul nivel de locuire Boian-Giulești(III/2), au fost interceptate șapte colibe marcate prin aglomerări masive de fragmente ceramice, oase, bulgări mici de chirpici, resturi de vetre și chiar unelte și așchii de silex. Aceste concentrări de materiale arheologice au fost surprinse de șanțul II în porțiuni cu dimensiuni între 2,45 m și 4,14 m. Două din aceste aglomerări de materiale dispuse în zona de nord a așezării erau acoperite de un strat subțire de cenușă fină, probabil provenit de la arderea acoperișului din materiale ușoare de origine vegetală⁴⁰. La unul din bordeiele descoperite la Greaca a fost constatată o situație stratigrafică similară, groapa acestuia fiind acoperită cu o lentilă de arsură și cenușă.

În așezările Boian-Giulești din prima etapă nu au fost descoperite decât izolat resturi de **locuințe de suprafață** la Bogata⁴¹, Siliștea „Conac”⁴² Coroteni⁴³. Până în prezent nu cunoaștem detalii despre dimensiunile vreunei locuințe de suprafață din această etapă, sau alte elemente de construcție. La Bogata au fost descoperite într-o groapă resturile unei

locuințe de suprafață sub forma unor „bulgări de lipitură arsă” de la pereți „alcătuiți dintr-un schelet de pari având 0,12 m grosime și împletitură de nuiele”⁴⁴.

Datele referitoare la elemente constructive sau alte observații legate de amenajarea interioară a spațiului primelor locuințe Boian-Giulești sunt foarte puține și disparate.

Astfel, la groapa unor bordeie au fost descoperite elemente legate de amenajarea superficială a unei intrări sub forma unei trepte (Rasa, Gălățui).

Malurile gropilor bordeielor au fost săpate spre interior (Bogata).

Un caz aparte îl constituie bordeiul descoperit la Tangîru, care are un mal mai înalt decât celalalt. Malurile gropii au o formă mai puțin obișnuită fiind săpate în zigzag și „înclinate în afară cu trepte neregulate și înguste”⁴⁵.

În interiorul gropii bordeielor au fost identificate fragmente de vetre. Umplutura gropii bordeielor este formată în general din pământ amestecat cu mici bucăți de lut și chirpici, fragmente ceramice și de vatră, resturi osteologice, unelte și așchii de silex, pietre de dimensiuni reduse. Descoperirea în umplutura unui singur bordei de la Bogata a două statuete antropomorfe rămâne deocamdată un caz izolat⁴⁶. În interiorul bordeiului descoperit pe marginea terasei inferioare a lacului Greaca, lângă punctul „La Slom” a fost identificat pe fundul gropii un obiect de lut de forma cilindrică cu dimensiunile de 0,25 m lungime și 0,15 m diametru. Forma piesei care se termina cu un prag, compoziția lutului și tratarea neglijentă a finisajelor ne fac să fim de acord cu ipoteza utilizării ca suport⁴⁷.

Locuințele din etapa următoare sunt mult mai numeroase. Ele reflecta procesul de sedentarizare pe care îl parcurg comunitățile Boian-Giulești în această etapă. Tipurile de locuință descoperite în săpăturile arheologice sunt **bordeiul și locuința de suprafață**

Bordeiele au dimensiuni mai mari decât în etapa precedentă și au fost locuite o perioadă mai îndelungată. Dacă în așezarea de la Giulești-Sârbi, **dimensiunile** singurului bordei păstrat sunt 5,45 x 3,75 x 1,20 m⁴⁸, la Ciulnița, ele variază de la 3,5 x 3,5 m (bordeiul nr.2), la 5 x 3 m (bordeiul nr.1) ajungând până la 8 x 4,5 m (bordeiul nr.3)⁴⁹.

Forma bordeielor este „oval alungită, în parte neregulată”⁵⁰ (Giulești-Sârbi, b.2), fie pătrată sau dreptunghiulară cu colțurile rotunjite⁵¹ (Ciulnița, b.2, b.1, b.3).

Intrarea în bordei se făcea printr-una sau mai multe trepte. La Giulești-Sârbi a fost cercetată o amenajare interesantă la extremitățile bordeiului nr.2, lângă pereți, fiind săpate două șanțuri adânci de 0,30 m⁵².

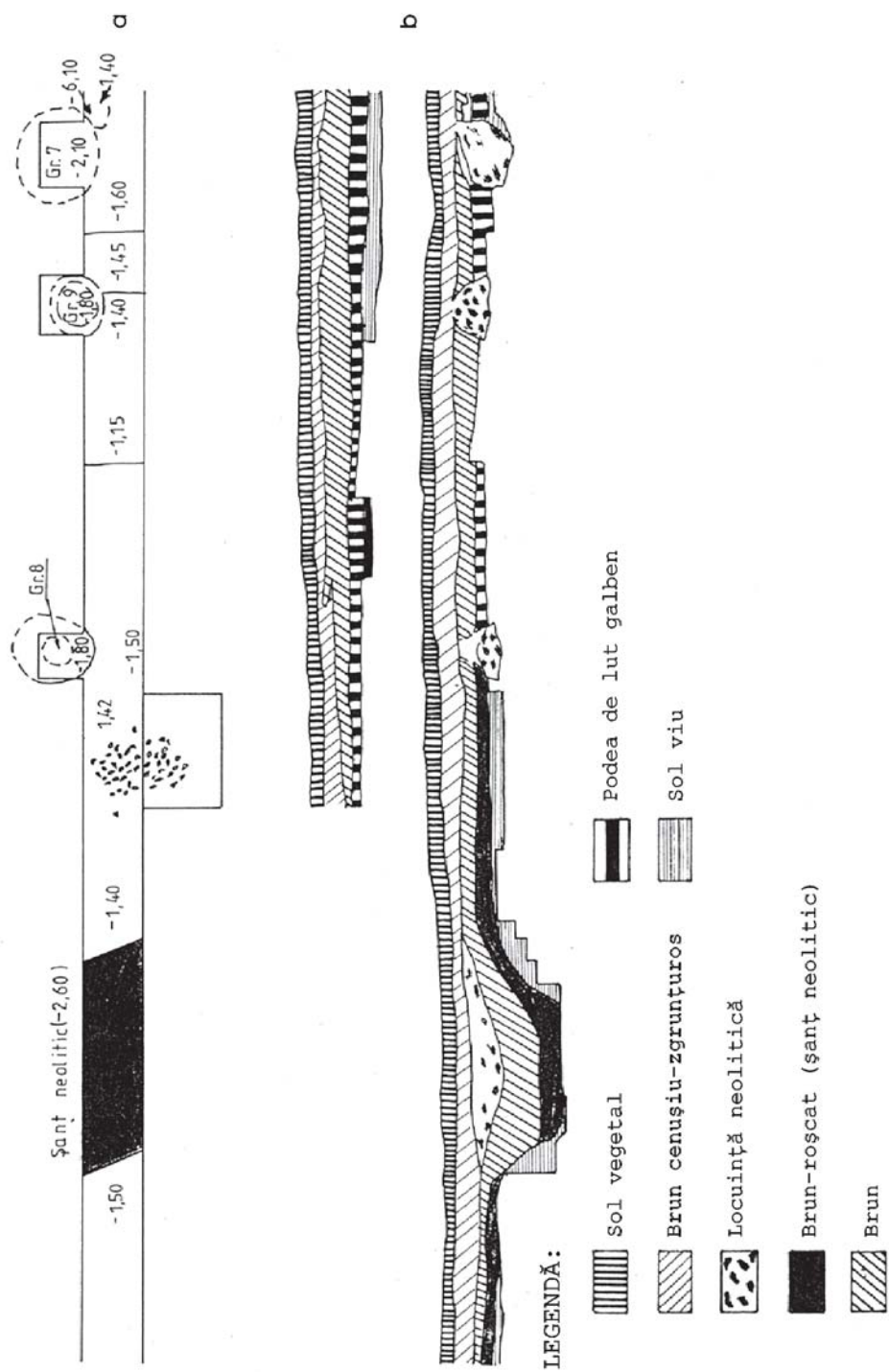
Datele oferite de cercetarea arheologică sunt inegale ca valoare și posibilă confirmare a informației. În așezarea de la Aldeni „Gurguiul Balaurului” au fost cercetate două locuințe, dar se estimează (?) existența a încă șase locuințe⁵³.

Reconstituirea organizării spațiului de către comunitățile Boian-Giulești nu este posibilă fără cercetarea exhaustivă a mai multor așezări în cadrul unui program unitar, național sau internațional, coroborată cu studii interdisciplinare.

NOTE

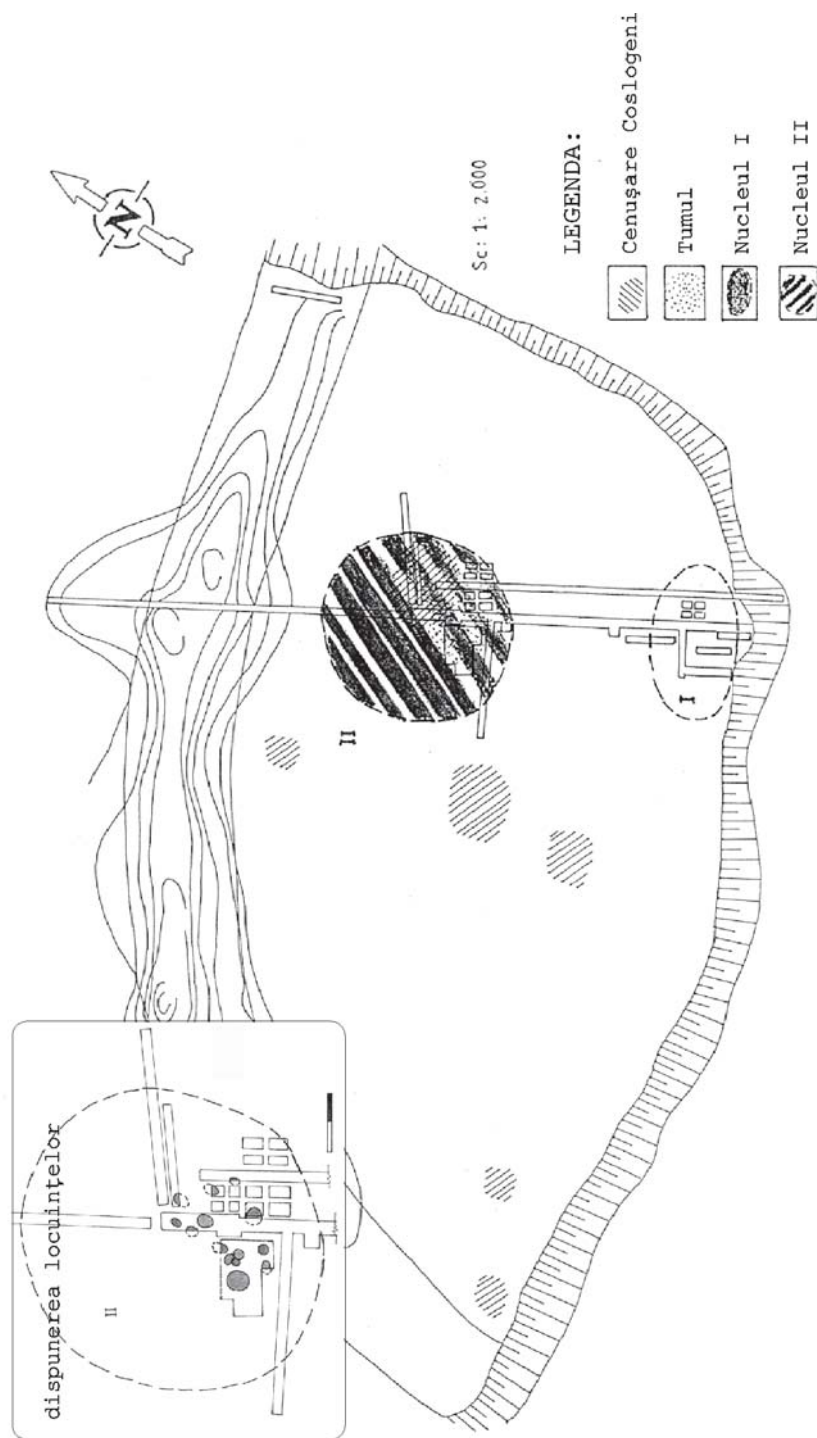
1. L.Bârzu, *Paradisul pierdut*, București, 1993, p.99.
2. Cercetări N.Conovici și C.Mușețeanu.
3. C.Mateescu, *Materiale*, IX, 1970, p.68, pl.I.
4. Este cazul așezărilor de la Lunca – *La Grădini* și *Grădiștea Coslogeni*.
5. E.Comșa, *Neoliticul pe teritoriul României*, București, 1987, p.129 și 137.
6. Așezările de la Lunca și Grădiștea Coslogeni; v. M.Neagu, CCDJ, III-IV, p.17-20.
7. E.Comșa, *Stadiul cercetărilor cu privire la faza Giulești a culturii Boian*, SCIV, VIII, 1-4, 1957, p.30.
8. Idem, *Istoria comunităților culturii Boian*, Buc.,1974, p.136.
9. *Ibidem*, p.126.
10. R-R.Andreescu, D.Bailey, *Observații preliminare privind locuirea neo-eneolitică pe valea Teleormanului*, în *Civilizația Boian pe teritoriul României*, Călărași, 1999, p.12.
Studiile efectuate de arheologii români și britanici cu mijloace moderne de investigație au arătat ca descoperirea unor materiale arheologice izolate nu este sinonimă cu o așezare. Astfel, cercetările întreprinse în Câmpia Teleormanului de arheologul Radian Andreescu în colaborare cu Douglass Bailey au dus la descoperirea inițială a patru complexe diferite Boian, din care doar două aparțineau unor așezări, realitate confirmată de finalizarea studiilor.
11. E.Comșa, *Stadiul cercetărilor cu privire la faza Giulești...*, p.30.
12. Idem, *Săpăturile de salvare de la Bogata și Boian*, *Materiale*, V, 1959, p.115-118.
13. N.Anghelescu, *Cercetări și descoperiri arheologice în raioanele Călărași și Slobozia*, SCIV, VI, 1-2, 1955, p.317.
14. Cercetări arheologice de salvare, M.Neagu(1986).
15. Cercetări arheologice M.Neagu(1980-1983); M.Neagu,V.Parnic(2000).
16. Locuințele au fost interceptate de cele patru secțiuni trasate.
17. V.Leahu, *Săpăturile arheologice de salvare de la Giulești-Sîrbi*, Cercetări arheologice în București, Buc., 1962, p.186, fig.4 și p.257.
18. Idem, *Raport asupra săpăturilor arheologice efectuate în 1960 la Cățelu Nou*, Cercetări arheologice în București,1962, p.15-21.
19. Idem, *Săpăturile arheologice de salvare de la Giulești-Sîrbi*, Cercetări arheologice în București, Buc., 1962, p.179-218; 255-259.
20. E.Comșa, *Stadiul cercetărilor cu privire la faza Giulești...*, p.30.
21. *Ibidem*.
22. M.Nica, *op.cit.*
23. E.Comșa, *Stadiul cercetărilor cu privire la faza Giulești...*, p.30.
24. Idem, *op.cit.*,p.128.
25. *Ibidem*, p.126.
26. *Ibidem*.
27. *Ibidem*, p.128.
28. *Ibidem*, p.126.
29. *Ibidem*, p.125.
30. V.Leahu, *Săpăturile arheologice de la Giulești-Sîrbi*, p.185.
31. Idem, *Raport*, p.15.

32. E.Comşa, *op.cit.*, p.13-14.
33. N.Harţuchi, *Săpăturile arheologice de la Brăiliţa*, Materiale, 1959, p.222; S.Pandrea, *op.cit.*, p.11.
34. M.Neagu, *op.cit.*, p.22. Stratul I - Bolintineanu; II - steril; III/1 - prima pătrundere Boian-Giuleşti; III/2 - a doua pătrundere Boian-Giuleşti.
35. M.Nica, *op.cit.*
36. *Ibidem.*
37. E.Comşa, *op.cit.*, p.151.
38. B.Mitrea şi C.Preda, *Săpăturile de salvare de la Alexandria*, Materiale, V, 1959, p.178.
39. E.Comşa, *op.cit.*, p.147.
40. M.Neagu, *op.cit.*
41. E.Comşa, *op.cit.*, p.146.
42. S.Pandrea, *op.cit.*, p.15.
43. V.Bobi, *O nouă etapă de locuire a purtătorilor culturii Boian descoperită la Coroteni, Vrancea*, 5-7, 1987, p.323.
44. E.Comşa, *op.cit.*, p.147.
45. *Ibidem*, p.151.
46. *Ibidem.*
47. *Ibidem*, p.149, fig.53.
48. V.Leahu, *Săpăturile arheologice de la Giuleşti-Sîrbi*, p.186 şi 187, fig.5.
49. S.Marinescu-Bîlcu et alii, *op.cit.*, p.22.
50. V.Leahu, *Săpăturile arheologice de la Giuleşti-Sîrbi*, p.186.
51. S.Marinescu-Bîlcu et alii, *op.cit.*
52. V.Leahu, *Săpăturile arheologice de la Giuleşti-Sîrbi*, p.186.
53. E.Comşa, *op.cit.*, p.126.

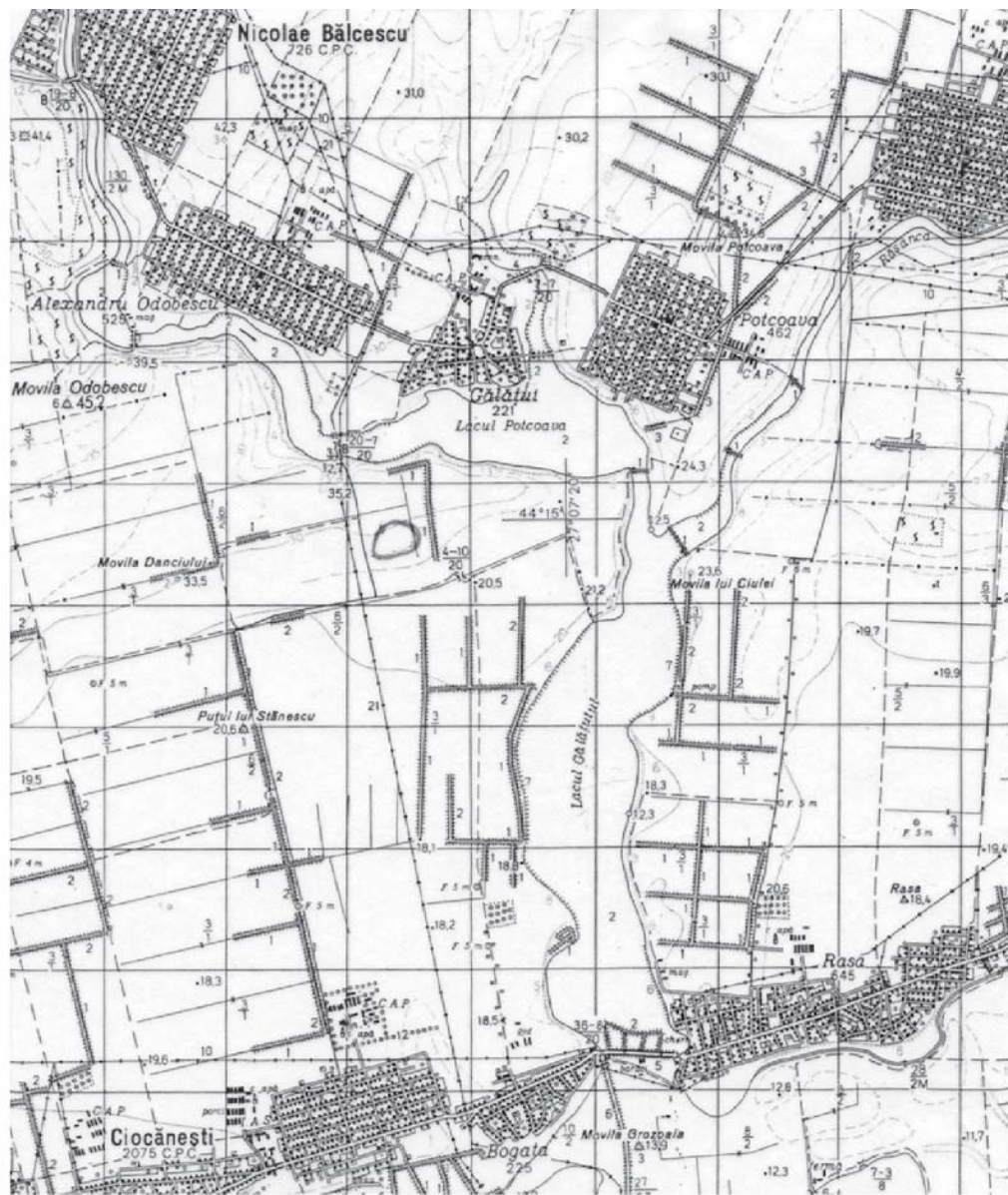

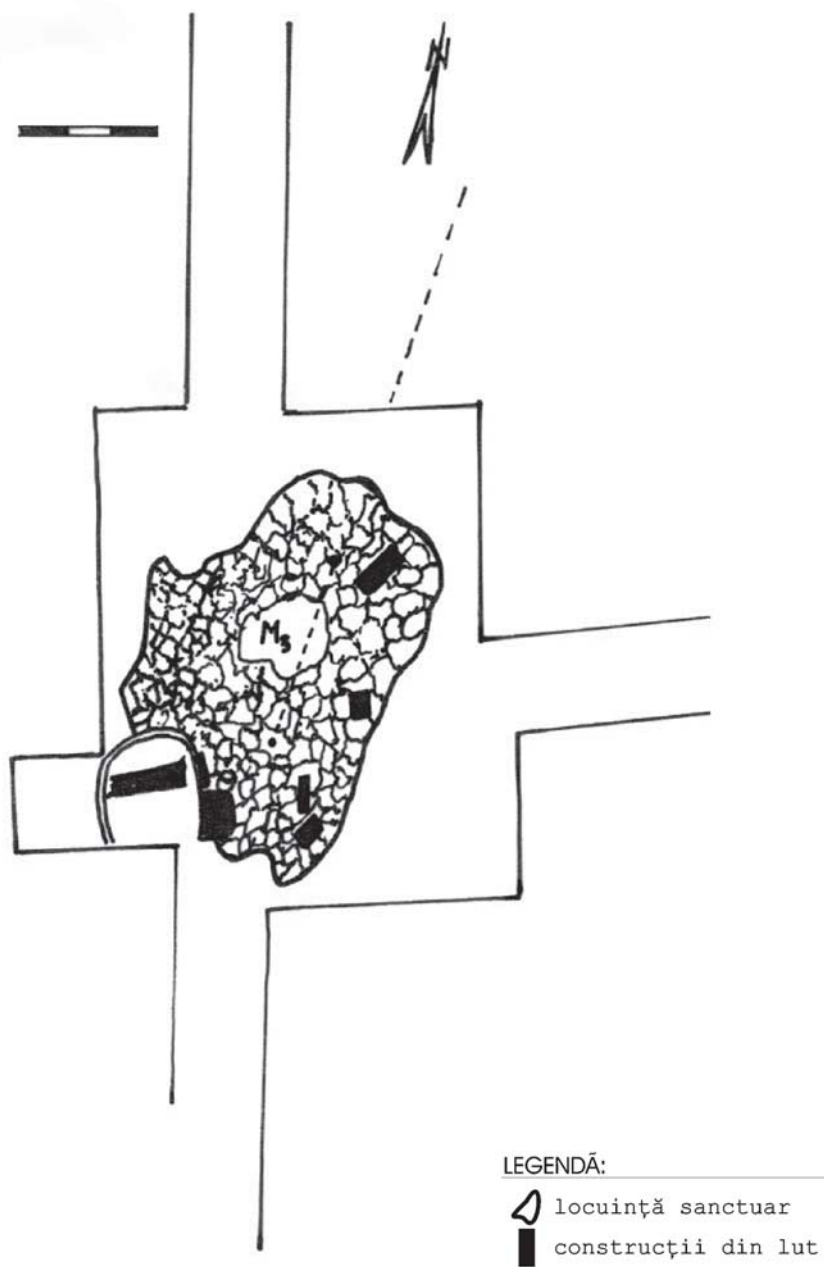
Pl. III: Piscu Crăsani și Copuzu-Deluş. Ridicarea topografică cu perimetrele așezărilor neolitice

Pl. IV: Grădiștea Coslogeni. Locuirea neolitică.

Pl. V: Gălățui *Movila Berzei*. Încadrarea în zonă a așezării Boian-Giulești

Pl. VI. Planul general cu locuința-sanctuar
de la Gălățui - Movila Berzei